

Bryssel den 12 juni 2024
(OR. en)

10805/24

Interinstitutionellt ärende:
2023/0463(COD)

AG 119
JAI 965
FREMP 289
DISINFO 89
HYBRID 96
MI 581
DATAPROTECT 236
AUDIO 70
CONSOM 213
TELECOM 206
CODEC 1453

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Rådet

Föreg. dok. nr: 16889/23 +ADD1, 10266/24

Ärende: Förslag till direktiv om transparens kring intresserepresentation för tredjeländer
– Riktlinjedebatt

I. INLEDNING

1. Den 12 december 2023 antog kommissionen paketet för försvar av demokratin. Det består av följande:
 - i) Ett meddelande från kommissionen om försvar av demokratin¹.
 - ii) Ett förslag till nytt direktiv om transparens kring intresserepresentation för tredjeländer² (förslaget till direktiv).
 - iii) Ett förslag till förordning om ändring av förordningarna (EU) 1024/2012 och (EU) 2018/1724³ som åtföljer förslaget till direktiv.

¹ Dok. 16935/23 + ADD 1.

² Dok. 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

- iv) En konsekvensbedömning⁴ som åtföljer båda lagstiftningsförslagen i leden ii och iii.
 - v) Kommissionens rekommendation om inkluderande och motståndskraftiga valprocesser i unionen och förstärkning av den europeiska karaktären av val till Europaparlamentet och effektivisering av deras genomförande⁵.
 - vi) Kommissionens rekommendation om främjande av engagemang och faktisk delaktighet för medborgare och civilsamhällesorganisationer i politiska beslutsprocesser⁶.
2. I Europaparlamentet är utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO) ansvarigt utskott. Föredragande är Pablo ARIAS ECHEVERRIA (EPP, Spanien). Arbetet i Europaparlamentet pågår fortfarande.
 3. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande⁷ den 24 april 2024.
 4. Den 8 februari 2024 enades Coreper II om det frivilliga hörandet⁸ av Regionkommittén. Regionkommittén antog sitt yttrande⁹ den 17 april 2024.

³ Dok. 17076/23.

⁴ Dok. 16889/23 + ADD 3 + ADD 4. Dok. 17076/23 ADD 1 + ADD 2.

⁵ Dok. 7434/24.

⁶ Dok. 7433/24.

⁷ Dok. 9738/24.

⁸ Dok. 6003/24.

⁹ Dok. 10327/24.

II. ARBETET I RÅDET

5. Kommissionen lade fram huvuddelarna av paketet, inbegripet förslaget till direktiv och den åtföljande konsekvensbedömningen, vid mötet i arbetsgruppen för allmänna frågor den 9 januari 2024 och kommissionens två rekommendationer vid arbetsgruppens möte den 11 januari.
6. Ministrarna höll en riktlinjedebatt om paketet om försvar av demokratin, inbegripet förslaget till direktiv, vid mötet i rådet (allmänna frågor) den 29 januari på grundval av ett icke-officiellt dokument¹⁰ från ordförandeskapet.
7. På grundval av detta slutförde arbetsgruppen en inledande granskning av förslaget till direktiv, inbegripet en diskussion om de praktiska aspekterna av förslaget till direktiv och EU:s öppenhetsregister. Vissa delegationer delade också med sig av information om sina befintliga och kommande nationella register/sin lagstiftning.
8. På grundval av diskussionerna på arbetsgrupp-nivå och informella samråd identifierade ordförandeskapet följande centrala politiska frågor som skickades på remiss till Ständiga representanternas kommitté (Coreper) för vägledning om det fortsatta arbetet:
 - i) tillämpningsområde och mål
 - ii) harmoniseringsnivå, och
 - iii) register.
9. Rådets juridiska avdelning avgav ett skriftligt yttrande¹¹ om den rättsliga grunden den 25 april 2024.

¹⁰ Dok. 5428/24.

¹¹ Dok. 9328/24.

III. LÄGESRAPPORT

10. Coreper diskuterade de centrala politiska frågor som avses i punkt 8 ovan vid sitt möte den 29 maj 2024 på grundval av en not¹² där man identifierade de nyckelområden som kräver vägledning för det fortsatta arbetet och de frågor som måste tas upp.
11. På grundval av detta drog ordförandeskapet följande operativa slutsatser som vägledning för det fortsatta arbetet med de tre centrala politiska frågor som anges i punkt 8 ovan:
12. Om tillämpningsområde och mål:
 - i) Artikel 114 i EUF-fördraget utgör den lämpliga rättsliga grunden för förslaget till direktiv.
 - ii) Därför måste kopplingen till ekonomisk verksamhet bibehållas och förslaget till direktiv bör tillämpas på intresserepresentationsverksamhet som omfattar intresserepresentationstjänster och intresserepresentationsverksamhet ”*som har anknytning till, eller ersätter, verksamhet av ekonomisk art och som därmed är jämförbar med en intresserepresentationstjänst*” (artikel 3.1 b i förslaget till direktiv).
 - iii) Förslaget till direktiv bör omfatta enheter som bedriver intresserepresentationsverksamhet på tredjeländers vägnar.
 - iv) Definitionerna måste vara tydliga och grundas på objektiva kriterier. Definitionen av ”intresserepresentationsverksamhet” måste ha anknytning till direkt kommunikation (både muntlig och skriftlig) med offentliga tjänstemän eller myndigheter.

¹² Dok. 10226/24.

13. Om harmoniseringsnivå:
- i) Ytterligare flexibilitet måste införas i förslaget till direktiv i olika bestämmelser för att hantera särskilda nationella omständigheter och tillvägagångssätt samt för att möjliggöra strängare nationella åtgärder när så önskas, inbegripet bestämmelser om behöriga myndigheter och tillsynsmyndigheter samt om sanktioner.
 - ii) Det medges att vissa bestämmelser kan kräva en lämplig harmoniseringsnivå för att säkerställa ett effektivt och smidigt genomförande av förslaget till direktiv. En sådan harmonisering bör också omfatta vissa delar av de nationella registren, såsom den information som tillhandahålls och det gränsöverskridande samarbetet.
14. Om register:
- i) Register bör upprätthållas på nationell nivå, eventuellt på grundval av en gemensam struktur, och kopplas samman genom en portal på EU-nivå.
 - ii) Även om denna funktion kräver viss harmonisering bör det ändå vara möjligt för medlemsstaterna att samla in ytterligare information, om de anser det nödvändigt.
15. Dessutom noterade ordförandeskapet att riskan för utländsk inblandning i våra demokratiska processer fortfarande är ett tydligt problem för alla delegationer. Samtliga delegationer anser att detta förslag till direktiv kan bidra till att hantera denna risk, men farhågor har också uttryckts när det gäller riskerna för stigmatisering av det civila samhället och den inverkan som förslaget till direktiv kan ha på vissa grundläggande friheter, särskilt yttrande- och föreningsfriheten.

IV. SLUTSATSER

16. Mot bakgrund av ovanstående uppmanas ministrarna att hålla en riktlinjedebatt vid mötet i rådet (allmänna frågor) den 25 juni på grundval av ordförandeskapets diskussionsunderlag i bilagan till denna not, där man tar upp de frågor som anges.
-

Förslag till direktiv om transparens kring intresserepresentation för tredjeländer**Möte i rådet (allmänna frågor) den 25 juni 2024**

Ordförandeskapets diskussionsunderlag

Bakgrund

Risken för utländsk inblandning i offentliga beslutsprocesser är ett växande problem i alla medlemsstater. Under de senaste åren har EU utvecklat ett en rad verktyg för att hantera och motverka utländsk inblandning. Som ett led i denna ansträngning är det viktigt att nu ta fram en europeisk strategi som är förenlig med EU:s värderingar när det gäller intresserepresentationsverksamhet på tredjeländers vägnar.

Huvudsyftet med förslaget till direktiv är att bidra till en väl fungerande inre marknad för intresserepresentationsverksamhet som genomförs på tredjeländers vägnar, med full respekt för grundläggande rättigheter och demokratiska principer, värden och friheter. Kommissionen föreslår att detta ska ske genom att det införs krav på transparens och ansvarsskyldighet som är tillämpliga endast på enheter som genomför intresserepresentationsverksamhet för tredjeländer. Med andra ord är dessa krav inte tillämpliga på enheter som får ekonomiskt stöd från tredjeländer för ändamål som inte har samband med intresserepresentationsverksamhet.

Förslaget till direktiv är dessutom inriktat på öppenhet och är inte avsett att negativt märka vissa enheters verksamhet (stigmatisering) eller begränsa det demokratiska utrymmet för civilsamhället och yttrandefriheten och föreningsfriheten. Det förbjuder inte heller någon typ av verksamhet och kräver inte heller transparens vad gäller utländsk finansiering som inte har något samband med intresserepresentationsverksamhet.

Trots de ovannämnda skyddsåtgärderna i förslaget till direktiv kvarstår dock farhågor när det gäller eventuella oavsiktliga risker för stigmatisering av enheter, inbegripet organisationer i det civila samhället, och de eventuella begränsningar av yttrande- och föreningsfriheten som kan bli följden av dess genomförande.

Även om öppenhet och ansvarighet är legitima mål för att hantera demokratiska problem i dagens geopolitiska miljö, måste alla medel för att uppnå dessa mål vara både effektiva och bidra till att främja det demokratiska utrymmet för civilsamhället.

Frågor till ministrarna

När det gäller de centrala områden i förslaget till direktiv som kräver ytterligare vägledning verkar operativa slutsatser kunna dras om tillämpningsområde och mål, harmoniseringsnivå och register.

Samtidigt är det av grundläggande betydelse att EU:s åtgärder är proportionerliga och skapar rätt balans mellan å ena sidan kravet på öppenhet och ansvarsskyldighet och å andra sidan skyddet av yttrande- och föreningsfriheten. Tillräckliga skyddsåtgärder måste också införas för att säkerställa skyddet av dessa friheter och för att undvika stigmatisering av enheter som omfattas av deras tillämpningsområde.

Mot bakgrund av ovanstående och de operativa slutsatserna i del III i noten ombeds ministrarna att besvara följande frågor:

- 1. Håller ni med om att de operativa slutsatserna i punkterna 12–14 i meddelandet utgör en god grund för det fortsatta arbetet med förslaget till direktiv på teknisk nivå?*
- 2. Anser ni att skyddsåtgärderna mot stigmatisering och skyddet av friheterna i förslaget till direktiv är tillräckliga? Om inte, vilka ytterligare skyddsåtgärder anser ni bör införas? Ser ni andra sätt att främja det demokratiska utrymmet för civilsamhället som kompletterar det föreslagna instrumentet?*